

Asia: VN/4728/2025

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnoksesta asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista.

Helsinki Business College toteaa, että esitetyt muutokset ovat pääpiirteittäin kannatettavia ja oikeansuuntaisia. Kuitenkin, koska valmisteluvaiheessa ei ole ollut käytössä järjestäjäkohtaisia laskemia, on kaikkien laskentaperiaatteiden ja kertoimien ohjaus- ja rahoitusvaikutuksia seurattava tiiviisti ja niitä tulee voida tarkistaa ja korjata tarvittaessa.

Rahoituselementtien tosiasiallisia vaikutuksia on vaikea hahmottaa, koska iso osa niistä on suhteellisia ja osin omasta toiminnasta riippumattomia. Tämä vaikeuttaa järjestäjäkohtaista ennakointia ja talouden hoitamista. Lisäksi koko lainsäädännön muutosten vaikutusten arviointia vaikeuttavat liian monet yhtäaikaiset muutokset. Tämä koskee aivan erityisesti alan vaihtajia ja täydennyskoulutusta.

Lausuntonne koskien asetuksen 1 §:ää (opiskelijavuoteen kuuluvat päivät)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 2 §:ää (toteutuneiden opiskelijavuosien laskenta)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 3 §:ää (lähtötason painokertoimet)

Lähtötasokertoimen perusteena peruskoulun todistuksen keskiarvo ei huomioi sitä, kuinka paljon tukea keskiarvon saavuttaminen on vaatinut peruskoulun aikana. Se ei myöskään huomioi peruskoulun jälkeen esiin nousevia oppimisen ongelmia eikä tuen tarpeen moninaisuutta. Em. huomioiden lähtötasokertoimen porrastus on liian jyrkkä.

Ammatillisen koulutus pystyy vastaamaan tehokkaasti ammatillisen osaamisen täydennystarpeisiin, joita joka ammatissa on koulutustaustasta riippumatta. Koulutustaustan kautta muodostuvat lähtötasokertoimet ovat liian jyrkät etenkin korkeakoulututkinnon omaaville.

Lausuntonne koskien asetuksen 4 §:ää (kustannusryhmä- ja muut painokertoimet) ja liitettä

Kustannusryhmiä on muutettu edellisen lausuntovaiheen jälkeen, mutta vastaavaa taulukkoa kuin edellisellä lausuntokierroksella, jonka perusteella voisi hahmottaa kustannusryhmän osuvuutta, ei ole tehty. Niinpä kustannuskoriratkaisua on vaikea arvioida, vaan uusi tarkastelu ja korjaaminen pitää olla mahdollista. Esimerkiksi at- ja eat-tutkintojen kerroin korissa 1 on kohtuuttoman alhainen. Samoin TVT-perustutkinnon siirto korista 3 koriin 2 on kovin suuri muutos huomioiden koritasojen merkittävä ero. Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon tulisi pysyä korissa 3.

Kustannuskorin osuvuus on erityisen tärkeää muutamisiin tutkintoihin erikoistuneiden oppilaitosten kannalta, sillä muilla kuin laajasti monialaisilla ei ole mahdollisuuksia kompensoida yhden tutkinnon liian alhaista rahoitustasoa muilla tutkinnoilla. Lähtökohtaisesti kaikkien yksittäisten tutkintojen rahoituksen tulisi riittää ko. tutkinnon järjestämiseen kannattavasti.

Lausuntonne koskien asetuksen 5 §:ää (korotuskertoimet)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 6 §:ää (toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 7 §:ää (suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden ja tutkintojen lukumäärän perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 8 §:ää (työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta)

Työllistymisen osuuden nosto rahoituksen muodostumisessa on tervetullut muutos ja osoittaa hyvin ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta. Koulutustason nostamiseksi myös ennen opiskelun aloittamista työllisenä olleiden siirtyminen tutkinnon suorittamisen jälkeen korkeakouluun tulisi huomioida rahoituksessa. Tämä edistäisi koulutuspolitiikan tavoitteena olevaa koulutustason nostoa.

Opiskelijan työmarkkinastatuksen arviointi ja arvioinnin ajankohta ennen koulutuksen aloittamista vaatii uudelleen pohdintaa sekä ajankohdan osuvuuden että arvioinnin aiheuttaman hallinnollisen työn kannalta.

Lausuntonne koskien asetuksen 2 lukua (opiskelijapalaute)

-

Lausuntonne koskien asetuksen 3 lukua (työelämäpalaute)

-

Lehto Marjaana
Helsinki Business College Oy